

Bilag 2: Udmøntning af budgetmidler til styrket indsats mod kvindesygdomme

Sagsnr.: 25075800

Dato: 24-02-2026

Med Budget 2026 afsatte regionsrådet 3 mio. kr. årligt til konkrete initiativer, der skal styrke indsatsen mod kvindesygdomme, som opfølgning på Opgaveudvalget om kvindesygdomme. Det blev med budgetaftalen samtidig besluttet, at sundhedsudvalget bemyndiges til at stå for den endelige udmøntning af midlerne og opfølgning på initiativerne.

Herunder beskrives forslag til udmøntning af midlerne på baggrund af blandt andet bidrag fra Sundhedsfagligt Råd for Gynækologi og Obstetrik, som har udformet forslag til indsatser.

Af notatet fremgår administrationens forslag til udmøntning af midlerne.

Administrationens forslag til udmøntning af midler

Administrations vurdering	Beløb foreslået udmøntet årligt (kr.)	Titel	Placering af tilbud	Beløb anmodet årligt (kr.)
Udmøntes	1.025.000	1. Udbredelse af konceptet for "Endofonen" til andre områder og patientundervisning	Placeres efter kvalificering i SFR Gynækologi og Obstetrik	-
Udmøntes	700.000	2. Skærpet fokus på kvindesygdomme i model-klinik, Sex og samfund	Sex og samfund	700.000
Udmøntes ikke		3. Efterfødselsklinik Nordsjællands Hospital	Nordsjællands Hospital	685.000

Udmøntes	825.000	4. Digital vidensdeling og netværk – "hjælp til selvhjælp" via podcast	Amager og Hvidovre Hospital	825.000
Udmøntes delvist	300.000	5. Online genoptræning efter Kejsersnit	Rigshospitalet	418.400 første år og 290.650 varigt derefter
Udmøntes	150.000	6. Støtte til unge kvinder der får konstateret manglende eller mistet fertilitetspotentiale	Rigshospitalet	150.000
Udmøntes ikke		7. Postpartum, oplysning om efterfødselsunderliv – Podcast	Herlev og Gentofte Hospital	400.000
Udmøntes ikke		8. Postpartum, oplysning om efterfødselsunderliv – dialogværktøj	Herlev og Gentofte Hospital	470.000
Samlet udmøntning årligt	<u>3.000.000</u>			

Kort beskrivelse af de foreslåede indsatser

1. Udbredelse af konceptet for "Endofonen" til andre områder og patientundervisning

Afsnit for gynækologi i Afdeling for Gynækologi, Fertilitet og Fødsler på Rigshospitalet tilbyder via "endofonen" sparring og rådgivning til speciallæger, praktiserende læger og andre faggrupper inden for bl.a. specialet endometriose. På endofonen kan fagfolk ringe ind og med alle typer spørgsmål om endometriose og få råd og vejledning til behandlingen af deres patienter med endometriose. Desuden afholder afdelingen på Rigshospitalet cirka tre gange årligt undervisning for patienter med

endometriose og deres pårørende. Undervisningen henvender sig primært til nye patienter. Formålet er at patienter og pårørende kan få større viden om sygdommen og behandlingen samt stille spørgsmål.

Det foreslås at konceptet for "endofonen" og konceptet for patientundervisning udbredes til at dække andre sygdomme eksempelvis PCOS, HBOC, GDM, efterfødselskroppen, menopause eller gentagne graviditetstab. Konceptet fra "endofonen" vil give sundhedsfaglig personale adgang til viden og sparring på specifikke områder, hvor eksperter vil bemande hotlinen. Patientundervisning vil give patienter og pårørende adgang til viden om deres sygdom.

Indsatsen vil skulle kvalificeres konkret af SFR Gynækologi og Obstetrik såfremt midlerne afsættes til indsatsen, med henblik på også at sikre, at der oprettes tilbud til en faglig relevant patientgruppe. SFR vil desuden skulle pege på, hvor en hotline ville skulle placeres, samt format og placering af patientundervisning. Det foreslås at der afsættes en pulje på 675.000 kr. årligt til tilbuddet.

Ansøgt beløb: 925.000 kr. årligt.

Det forventes at midlerne hovedsageligt vil blive anvendt til lønning af personale til at bemande hotline og gennemfører undervisning.

2. *Skærpet fokus på kvindesygdomme i model-klinik, Sex og samfund*

Indsatsen omfatter en udvidelse af Sex & Samfunds Præventions- og Rådgivningsklinik i Region Hovedstaden med henblik på at styrke indsatsen for kvinder med kvindesygdomme og smerter. Udvidelsen indebærer både øget åbningstid (én ekstra ugentlig åbningsdag) og en udvidelse af klinikens formål og målgruppe, så rådgivningen også omfatter kvindesygdomme, herunder smerter og gener relateret til menstruationscyklus, fødsel, seksualitet og overgangsalder.

Formålet er at give kvinder et lettilgængeligt rådgivningstilbud med fokus på håndtering af sygdom, smerter og trivsel samt at skabe et supplement til det offentlige sundhedsvæsen. Klinikken fungerer samtidig som et kompetenceudviklende tilbud for sundhedspersonale, herunder praktiserende læger, som kan indgå i klinikens drift og styrke deres viden og erfaring i mødet med kvinder med kvindesygdomme.

Der er allerede en aftale mellem Region Hovedstaden og Sex & Samfund vedrørende "Præventions-og Rådgivningsklinikken", hvor der er et særligt fokus på udsatte kvinder. Der vil skulle indgås en ny aftale, evt. som en tillægsaftale, mellem Region Hovedstaden og Sex & Samfund, hvis der afsættes midler til indsatsen. I aftalen vil indsatsen blive konkretiseret, herunder målgruppe og rådgivningsmulighederne. Ligeledes vil der være krav om en årlig status, så regionen løbende kan vurdere indsatsen.

Indsatsen vurderes at kunne bidrage til at imødekomme udfordringer peget på i regionens opgaveudvalg for kvindesygdomme, herunder manglende helhedsorientering og utilstrækkelig tidlig rådgivning. Kvinder med behov for yderligere udredning eller behandling henvises videre til relevante tilbud i det offentlige sundhedsvæsen.

Årlige udgifter	
Lønudgift	300.000 kr.
Øvrig drift	400.000 kr.
I alt	700.000 kr.

3. *Efterfødselsklinik Nordsjællands Hospital (NOH)*

Efterfødselsklinikken på Nordsjællands Hospital vil være et opfølgningstilbud til kvinder, der har haft komplikationer under graviditet eller fødsel. Indsatsen retter sig mod kvinder med graviditetskomplikationer samt kvinder med fødselskomplikationer.

Formålet er dels at styrke den tidlige forebyggelse af hjerte-kar-sygdom og diabetes hos kvinder med dokumenteret forhøjet risiko, dels at sikre mere systematisk og ensartet opfølgning på fødselsrelaterede gener. Klinikken adresserer et behov for sammenhængende postpartum-opfølgning, hvor ansvaret i dag er fragmenteret og varierer mellem fødesteder.

Opfølgningen differentieres efter risiko og behov og omfatter individuelle kliniske konsultationer for kvinder med høj risiko samt standardiserede informationsforløb (fx gruppeforløb, digitale materialer og webinarer) for kvinder med lavere eller afklarende behov. Indsatsen kan suppleres med en telefonisk hotline bemandet af sundhedsfagligt personale med obstetrisk kompetence, hvor kvinder kan henvende sig med spørgsmål relateret til graviditet, fødsel og postpartum helbred.

Årligt forventes ca. 700 kvinder med graviditetskomplikationer og ca. 1.200 kvinder med fødselskomplikationer at være i målgruppen på Nordsjællandshospital.

Indsatsen vil blive implementeret på Nordsjællands Hospital for de afsatte midler. På sigt kan man overveje at udbrede indsatsen til andre hospitaler og afsætte midler hertil.

Årlige udgifter	
Lønudgift – læge	440.000 kr.
Lønudgift - sygeplejerske	200.000 kr.
Udarbejdelse af videomateriale	45.000 kr.
I alt	685.000 kr.

4. Digital vidensdeling og netværk – "hjælp til selvhjælp" via podcast (AHH)

Indsatsen omfatter etablering af et regionalt tilbud med digital patientoplysning, ved at gøre kompleks viden let tilgængelig podcasts. Indsatsen målrettes kvinder med eksempelvis alvorlige eller langvarige helbredstilstande, herunder endometriose, svære graviditets- og efterfødselskomplikationer samt overgangsaldergener. Formålet er at styrke patienternes handlekompetence og tryghed mellem kontakter med sundhedsvæsenet gennem let tilgængelig, kvalitetssikret patientinformation og mulighed for netværksdannelse.

Kernen i indsatsen er produktion af en podcastserie med Region Østjylland som afsender, hvor fagpersoner og patienter formidler viden om diagnose, behandling og hverdagsliv. Indholdet samles på en regional hjemmeside og distribueres via QR-koder udleveret i kliniske forløb, så patienterne får nem adgang til information i eget tempo. Det foreslås at podcasten kan have værtskab af Louise Dreisig, som er journalist, radiovært og forfatter, og som i flere tilfælde tidligere har lavet projekter angående endometriose.

Podcastserien suppleres med fysiske og/eller virtuelle workshops og netværksmøder, der giver mulighed for dialog, videndeling og erfaringsudveksling mellem patienter og sundhedsfaglige. På sigt kan tilbuddet videreudvikles til egentlige digitale patientforløb.

Når modellen er etableret til patienterne, vil modellen udbredes til kommunikation til almen praksis om f.eks. nyeste forskning, nye behandlinger, opdaterede guidelines samt patientinformation relevant for almen praksis. Indsatsen forudsætter løbende vedligeholdelse og videreudvikling for at sikre aktualitet, udbredelse og varig drift på tværs af regionen.

Indsatsen vil blive forankret på Amager og Hvidovre Hospital.

Arlige udgifter	
Projektledelse og produktion af podcast	590.000 kr.
Materialer & Web	10.000 kr.
Forplejning og transport	100.000 kr.
Udvikling af markedsføringsmateriale	50.000 kr.
Eksternt markedsføringsbudget på fx sociale medier	75.000 kr.
I alt	825.000 kr.

5. *Online genoptræning efter Kejsersnit (RH)*

Indsatsen omfatter etablering af et regionalt, digitalt genoptræningstilbud til kvinder efter kejsersnit. Baggrunden er, at mere end 20 % af alle fødsler foregår ved kejsersnit, og at der i dag ikke findes et systematisk og ensartet tilbud om genoptræning, på trods af at kejsersnit er en større kirurgisk operation med risiko for langvarige fysiske gener.

Formålet er at sikre alle kvinder et let tilgængeligt, evidensbaseret og ensartet tilbud om skånsom genoptræning i tiden efter kejsersnit med henblik på at reducere smerter, funktionstab og senfølger samt understøtte et bedre barsels- og hverdagsforløb. Tilbuddet gøres frit tilgængeligt via regionens hjemmeside og kan gennemføres i eget hjem.

Indsatsen omfatter udvikling af digitale træningsprogrammer udviklet af tværfagligt sundhedsfagligt personale. Det planlægges at kvinder efter kejsersnit informeres om tilbuddet inden udskrivelse, via e-Boks efter fødslen og gennem sundhedsplejen. Tre måneder efter kejsersnit foretages en systematisk opfølgning med henblik på identifikation af vedvarende gener og brugerevaluering. Programmet justeres og opdateres løbende på baggrund af brugerfeedback og ny evidens.

Indledningsvist etableres tilbuddet på Rigshospital men i den varige drift vil tilbuddet om træningsprogrammer blive udbredt på tværs af regionens fødesteder.

Arlige udgifter	År 1	Årligt efter år 1
Løn – koordinator	101.400 kr.	101.400 kr.
Løn - fysioterapeut	117.000 kr.	29.250 kr.
Løn – regional projektleder	110.000 kr.	110.000 kr.
Udvikling og produktion af online træningsfilm	200.000 kr.	
Vedligehold og justering af hjemmeside og genoptræningsprogram	75.000 kr.	50.000 kr.
I alt	418.400 kr.	290.650 kr.

6. *Støtte til unge kvinder der får konstateret manglende eller mistet fertilitetspotentiale*

Indsatsen omfatter etablering af et målrettet psykologisk støtte- og behandlingstilbud til unge kvinder, der får konstateret manglende eller tidligt mistet fertilitetspotentiale som følge af medfødte forstyrrelser i kønsudviklingen (DSD) eller præmatur ovarie insufficiens (POI). Målgruppen er kvinder, der ofte diagnosticeres i ungdoms- eller tidlig voksenalder og som har et veldokumenteret behov for støtte til håndtering af alvorlige psykosociale og eksistentielle konsekvenser.

Tilbuddet forankres i den højt specialiserede funktion på Rigshospitalet og omfatter en kombination af individuel psykologisk samtale og strukturerede gruppeforløb af 10 gange 1,5 time. Grupperne kan have op til 6 deltagere. Nogle sessioner vil desuden suppleres med en læge eller sygeplejerske med kendskab til diagnoserne og behandlingstilbud. Midlerne vil dække frikøb af 5-10 timer psykologtimer ugentligt fra en psykolog tilknyttet andre afdelinger. Det vurderes at ca. 40–50 nye patienter årligt er i målgruppen for tilbuddet på Rigshospitalet,

Indsatsen vil blive forankret på Rigshospitalet.

Årlige udgifter	
Drift og løn – herunder til psykolog	150.000 kr.
I alt	150.000 kr.

7. *Postpartum, oplysning om efterfødselsunderliv – Podcast*

Initiativet omfatter udvikling og produktion af en podcastserie med fokus på oplysning om underliv og fødselsskader efter fødsel. Podcastens første sæson vil bestå af ti afsnit, der hver behandler en konkret tilstand eller problemstilling relateret til

efterfødselskroppen. Formidlingen kombinerer evidensbaseret sundhedsfaglig viden med patienters erfaringer og har til formål at øge befolkningens viden, reducere tabuisering og understøtte korrekt sundhedsfaglig oplysning på området.

Initiativet er forankret på Herlev Hospital – Afdelingen for Kvindesygdomme, Graviditet og Fødsel og gennemføres af en tværfaglig projektgruppe med sundhedsfaglig og formidlingsmæssig ekspertise. Målgruppen er kvinder, der har født eller forventer at føde, samt deres pårørende og relevante sundhedsprofessionelle. Podcasten distribueres via gængse podcast-platforme og stilles frit til rådighed.

Arlige udgifter	
Research, tilrettelæggelse v. kulturformidler	240.000 kr.
Faglig sparring med faglige eksperter	100.000 kr.
Produktion af 10 podcasts, herunder lydstudie og lyddesign	60.000 kr.
I alt	400.000 kr.

8. Postpartum, oplysning om efterfødselsunderliv – dialogværktøj

Initiativet omfatter udvikling af et visuelt dialogværktøj til brug i mødet mellem kvinder med underlivsgener og sundhedsfagligt personale. Formålet er at understøtte kommunikationen om underlivets udseende, forandringer og symptomer, som mange kvinder har vanskeligt ved at beskrive verbalt, og dermed styrke grundlaget for korrekt rådgivning, behandling og opfølgning.

Dialogværktøjet baseres på et billedmateriale, der dokumenterer forskellige typer underlivstilstande før, under og efter he-
ling, herunder både normale variationer og tilstande med gener. Billederne indsamles via en specialudviklet fotoenhed

(“Vulvamat”), der muliggør standardiseret og anonymiseret billedoptagelse. Billedmaterialet kan kontekstualiseres med relevante baggrundsoplysninger som alder, antal fødsler og tid siden seneste fødsel.

Værktøjet forankres på Afdelingen for Kvindesygdomme, Graviditet og Fødsel på Herlev Hospital, men udvikles med henblik på fleksibel anvendelse og udbredelse til andre afdelinger og hospitaler. Det færdige dialogværktøj stilles til rådighed for sundhedsfagligt personale og borgere på landsplan.

Årlige udgifter	
Udvikling og produktion inkl. software	130.000 kr.
Projektledelse på udvikling, udarbejdelse af formidlingsmateriale til sundhedsprofessionelle og borgere v. kulturformidler	240.000 kr.
Faglig kvalificering ved faglige eksperter	100.000 kr.
I alt	470.000 kr.